

[Etusivu](#) > ... > [Koulutus, Oikeudelliset Verkostot Ja Virastot](#) > [Oikeusalan Ammattilaisten Koulutus](#) > [Kansalliset Koulutusjärjestelmät](#) > [Tuomareiden Ja Syyttäjien Peruskoulutus Euroopan Unionissa](#) > [Germany](#)

Sisällön tuottaja:

Saksa

Tuomareiden ja syyttäjien peruskoulutus Euroopan unionissa

Saksa

Yleiskuvaus

Saksan tuomareiden ja syyttäjien peruskoulutuksesta on vaikea antaa tarkkoja tietoja, sillä oikeustieteen peruskoulutusta koskevien yksityiskohtaisten kysymysten käsittely kuuluu Saksan osavaltioille (*Länder*). Saksan tuomarilaki (*Deutsches Richtergesetz, DRiG*) sisältää ainoastaan juristien peruskoulutusta koskevat perussäännöt. Yksityiskohdista säädetään 16 osavaltion lainsäädännössä.

Tuomarilain mukaisesti Saksassa annettava oikeusalan peruskoulutus on suunniteltu kaikkien oikeusalan ammattilaisten yhteiseksi koulutukseksi. Se toteutetaan kahdessa vaiheessa: yliopisto-opinnot (*Studium*) ja käytännön harjoittelu valmistavassa palveluksessa (*Vorbereitungsdienst*).

Tarkat tiedot esitetään tuomarilain 5, 5a-5d ja 6 §:ssä (ks. liitteenä oleva tuomarilain englanninkielinen käännös).

Peruskoulutukseen pääsy

Oikeustieteen opiskelu edellyttää yleistä korkeakouluun pääsemiseen oikeuttavaa tutkintoa. Opiskelijat saavat pääsyn suorittamalla *Abitur*-tutkinnon tai vastaavan tutkinnon. Tiettyjen oppiaineiden valinta ei kuitenkaan vaikuta ilmoittautumiseen.

Peruskoulutuksen muoto ja sisältö

1. Yliopisto-opinnot

Yliopisto-opintovaiheen yleisenä tarkoituksena on antaa opiskelijoille perustiedot siviili-, rikos- ja julkisoikeudesta (mukaan lukien kyseisten aineiden historialliset, filosofiset, sosiaaliset ja taloudelliset näkökohdat, jotta he oppisivat tuntemaan oikeusjärjestelmän kokonaisuudessaan). Opiskelijoille annetaan myös koulutusta tosiseikkojen analysointiin, lainsäädännön soveltamiseen ja oikeudenmukaisen ratkaisun löytämiseen kussakin tapauksessa. Opinnot päättyvät ensimmäiseen oikeustieteelliseen kokeeseen (*Erste juristische Staatsprüfung*), joka koostuu kirjallisista ja suullisista kokeista. Ensimmäisen oikeustieteellisen kokeen osalta toimivaltaiset viranomaiset ovat kunkin osavaltion oikeustutkintoviranomainen (*Landesjustizprüfungsamt*) ja yliopisto, jossa kokelas on opiskellut. Tutkintoviranomaiset vastaavat kokeiden toteuttamisesta.

Ensimmäisessä kokeessa kokelaiden on suoritettava (osavaltiosta riippuen) viidestä seitsemään koetta, joista jokainen kestää viisi tuntia. Kokeet koostuvat todellisiin oikeustapauksiin perustuvista kuvitteellisista tapauksista, joista kokelaiden on laadittava oikeudellinen lausunto. Tämän jälkeen heidän on suoritettava suullinen koe, jonka osuus kokonaistuloksesta on (osavaltiosta riippuen) 63–75 prosenttia.

2. Harjoittelu

Läpäistyään ensimmäisen kokeen (jossa liki neljäsosa kokelaista hylätään) lähes kaikki kokelaat aloittavat kaksi vuotta kestävänsä valmistavan palveluksen, jonka kunkin 16 osavaltion oikeusviranomaiset järjestävät erikseen. Jokaisella ensimmäisen kokeen läpäisneellä kokelaalla on oikeus päästä valmistavaan palvelukseen. Kokelaat saattavat kuitenkin joutua odottamaan, sillä harjoittelupaikkoja ei ole riittävästi etenkin tuomioistuimissa. Harjoittelun aikana he saavat kuukausipalkkaa valtion varoista. Valmistavan palveluksen tavoitteena on tutustuttaa harjoittelija (*Referendar*) oikeusalan eri ammattien todellisuuteen. Tässä yhteydessä on tärkeää huomata, että palvelus on yhteinen kaikille tuleville oikeusalan ammattilaisille, kuten asianajajille, tuomareille, syyttäjille, notaareille ja julkishallinnon lakimiehille. Lisäksi tavoitteena on antaa koulutustaso, joka vastaa vastaavaa loppukoetta eli toista oikeustieteellistä koetta. Harjoittelija käy läpi useita vaiheita – siviilituomioistuimessa, rikostuomioistuimessa (tai syyttäjänvirastossa), asianajotoimistossa, hallintoviranomaisessa ja valitsemassaan virastossa. Vaikka harjoittelu on pääasiassa käytännönläheistä, on kuitenkin totta, että siinä käsitellään vain tiettyjä käytännön näkökohtia, jotka ovat kuitenkin erittäin tärkeitä.

Eri koulutusvaiheissa harjoittelijat tutustuvat vähintään prosessioikeuteen.

Peruskoulutuksen ja pätevytymisprosessin päättäminen

Toisessa oikeustieteellisessä kokeessa (*Zweites Juristisches Staatsexamen*) prosessioikeutta testataan enemmän kuin ensimmäisessä kokeessa. Tuomion tai syytekirjelmän laatiminen todellisen asiakirja-aineiston perusteella muodostaa yleensä kirjallisten kokeiden ytimen. Suullisissa kokeissa käsitellään jälleen tapauksia, joissa keskitytään käytännön kysymyksiin. Toinen koe ei myöskään ole helppo, vaikka epäonnistumisaste on paljon alhaisempi (noin 8 %). Lähes 10 000 harjoittelijaa suorittaa toisen kokeen vuosittain.

Toisessa kokeessa kokelaiden on suoritettava kahdeksasta yhteentoista kirjallista koetta, joista jokainen kestää viisi tuntia. Kirjallisen kokeen osuus lopullisesta arvosanasta on 60–75 prosenttia. Useimmissa osavaltioissa kokelaiden on suoritettava kokeet, joissa heidän on ratkaistava tietty tapaus. Heidän on usein annettava ratkaisu. Joissakin osavaltioissa järjestettävissä suullisissa kokeissa kokelaiden on vastattava oikeutta koskeviin kysymyksiin. Toisissa osavaltioissa heidän on myös laadittava asiakirja-aineisto ja esitettävä tuloksensa tarkastajille. Käytössä on erilaisia järjestelmiä. Toisin kuin ensimmäisessä kokeessa, useimmat osavaltiot sallivat nyt ennalta määriteltujen kommentaarien käytön toisessa oikeustieteellisessä kokeessa.

Toisessa oikeustieteellisessä kokeessa annetaan ”pätevyys tuomarin tehtävään” (*Befähigung zum Richteramt*). Ilmaisu huolimatta tämä pätevyys on edellytys lähes kaikkien oikeusalan ammattien harjoittamiselle, kuten laissa säädetään. Kun kokelas on saanut pätevyden tuomarin tehtävään, hän voi hakea osavaltioissa tuomarin tai syyttäjän virkaa. Saksan tuomareiden nimittämisen edellytyksistä säädetään Saksan tuomarilain 9 §:ssä. Tämän lisäksi jokainen osavaltio laatii tarkempia säännöksiä (molempien kokeiden arvosanat, vaaditut lisäpätevydet, työhaastattelut tai arviointikeskukset) parhaiden ehdokkaiden valitsemiseksi.

Lisätietoja on [Saksan tuomarilain](#) 2 osaston 5 ja 6 §:ssä.

Päivitetty viimeksi: 19/08/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.